

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, csütörtök, december 2

Tizedik évfolyam.

A TOLL TISZTESÉGE.

Sülyedtünk. Egy évtized óta a magyar hírlapirodalom kiterjedésben nyert, de jó hírnévben rendkívül sokat veszített. Nem az a toll ma a hírlapírók kezében, a mi régen volt. Hová lett az idő, midőn Kossuth Lajos egy megyei reporter szerepét játszta, Dezseffy, Osen-gery, Eötvös, Deák, Kemény Zsigmond stb. írták a vezércikkeket? Hová lett az írói tollnak az a megszentelt szüzi tisztasága, eszményi magaslapon álló becsülete, mely lelkét és szívét finomította, nemesisítette az olvasónak; mely egyetlen profánus kifejezés, egy neveletlen, durva szó kiejtésével megszenstelenítve érezte az eszme tisztaságát, melynek Vesta-lángjánál az írói toll ájtatos áldozóra állt?

Hová, de háová sülyedünk azóta! Egyszer a nemzetnek annyi keserve és oly sok vére által megkeresztelt eszméi életet nyertek, s az ország édes szülőit állítá ápolókul a világra jött cse-csemű mellé. Elhi, járt, tenni és mondjuk a legprózaibabbat, enni kezdett az eszme, s emberekké lett a gondolat. Es a kiknek addig szemei az eszményen csüngenek, nem sokára csak az embert kezdtek látni benne, s így lett az eszmék küzdelméből emberek és emberi érdekek harcaza.

Ez időtől fogva kezdünk sülyedni. Az eszme csak palástja lett embercsoportoknak, melyek le akarják verni, ki akarják üzni a másik csoportot a megélhetés várából. Ember-ember ellen bilokra kél s porba sújtani egymást leg-több feladatuk. A míg senki sem élhetett az alkotmányosság várában, és ezen falak között senkinek sem osztottak kenyeret, mindnyájan becsületes emberek, hazafiak valánk. Mióta nem szóval, hanem hivatalokban nehéz munkával kell szolgálni a hazát, s a munkát a haza jutalmazza is, a legönfeláldozóbb munkások, a legszeplőtelenebb jellemek meghurcoltatnak a közvélemény utcáin, a megaláztatás saráiban. Kiállanak a nyilvánosság piaczára az utczagyerekek, s a ki úgy üzítte meg kebelében jellem-tisztaságát, mint a gyermeki szüz lélek első szerelmét, rákurjognak, s megdobálják szeméttel, mocsokkal.

Hiában! A hírlapírói toll ma már nálunk leszállott eszményi magaslatról, a tetszetőség és kelendőség piaci czik-ke s nem a léleknevelés és közművelődés napszámosa.

Az a komoly, művelt irány, mely

ezelőtt fentartotta magát hírlapirodalmunkban, mely érezte, hogy mi az írói nemesség és méltóság, midőn ezekhez egy beszél, alig volt képes fentartani magát még néhány magyar hírlapban. Ezzel szemben az árucarnok leányainak seprője, a kortes dorongja, a puszták fiának fütyköse lett az írói toll a legtöbb magyar journalista kezében, s a hírlapirodalom a helyett, hogy művelné a lelket, hordári grombaságra tanítja és elriasztja a finom érzést a hírlapolvasástól.

Felkorbácsolni az olvasóban a vért, háborgásba hozni a nemtelenebb érzelmeiket: gyűlöltiséget, utálatot, dűht, — ezt tekinti hivatásának a magyar hírlapirodalom tulnyomó része, s egyik iparkodik tullicizálni a másikat hivatásának teljesítésében, csak így remélvén nagyobb feltűnése és több olvasóra tenni szert.

Hogy a hírlapirodalomnak is művelnie kellene olvasóit s finom lelkek pártfogására kellene számítnia, a kik, mint a jó házban nőttel gyermekek, nem csak a durva kifejezéstől, de csak a nyersen kiejtett szótól összerázakodnak, és sirva fakadnak, — ezt a lélekemelő nemes elhivatást, az eszmének és igazságnak ezt a tisztességes szolgálatát rég megvetettük. Fogvicsorgatás, nyelvtöltögetés, légberugdalódzás, párisi kánkán lett a kenyérünk.

Hová, de háová sülyedünk!

Pedig az igazság, melynek terjesztői kellene, hogy legyünk kivétel nélkül mindnyájan, oly hatalmas és szépségében oly annyira bódító, hogy midőn előszólija őt a becsületes toll, pusztá megjelenésére porba omlik minden ellensége, lerakja lábaihoz fegyverét valamennyi ellenfele, s könyörögve esd bocsánatért az ellene vétő bűn. E nagy hatalmasságnak legszebb kísérlője a szelidség és tisztaság.

Miért mocskolódtok hát annyit??

Justus.

A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap déltán 6 órakor Szontagh Pál (nógrádi) elnökölte alatt ülést tartott.

A személyes kereseti adóra vonatkozó jelentés és törvényjavaslat szövegének hitelesítése alkalmával kifejezés adatott annak, hogy az adómentes ház és földtulajdonosok is oly arányban viselik a II-od osztályu keresetadót, mintha tulajdonuk nem volna adómentes, és ez a törvényjavaslat II. §-ánál nyer kifejezést.

Ezután a földtani intézet költségeinek 2000 frrtal való emelése tárgyában abban állapodott meg a bizottság, hogy mivel a jövő év folytán

érzelmeit, s megijedt saját magától. Minden, a mi őt környezte, érthetetlennek tűnt fel előtte. Hogyan lehessen így élni szeretet nélkül? De kit szeressek? kérdezte magában.

Az ily gondolatok, ily vágyak képezték kinjait. Tizenhatsz éves korában csaknem elragadta őt egy erős, hosszantartó forró láz, mely egész aljában megingatta érzését, egészséges test szerkezetét. Hosszú idő kellett, míg helyre állt. A baj minden nyoma elenyészett végre, de szülői azért folyvást a betegség következtetését látták abban, mit léányuk „különösségeinek“ neveztek.

Azon nap estéjén, melyen történetünk kezdődött, Helén a szokottnál hosszabbban maradt ott ablakánál. Sokat gondolt Bersenieffre, s azon beszélgetésre, melyet együtt folytattak. E fiatal ember tetszett neki; szerette a benne rejlő hőérzelmeiket, s szándéka tisztaságát. Még így egyszer sem beszélt volt hozzá ez ifjú, mint ma este; felidézte emlékében tekintetének kifejezését, s szelid mosolyát. O maga is mosolygott ez emlékek-nél, s elgondolkodott. Elmerülve nézte nyitott ablakán át az elszórtított eget. Hosszan nézett ki az éjbe, a komor némaságba; aztán a nélkül, hogy maga is tudná miért, egyszerre égfelé emelte kezét, s ismét lebecsülte azokat, ágya előtt térdre omlott, arcát vánkósára nyomta, s daczára minden igyekezetének, hogy e felindulásnak ellent álljon, önkéntelenül előtűző forró könnyeket hullatott.

ugyis lényeges átalakítások s észszerű berendezések fognak eszközöltetni, a jelen évre az eddigi dotáció hagyassék meg.

Az erdőalap kezelésére vonatkozólag bejelentí Kemény b. miniszter, hogy a szabályzat elkészült s a bizottság tudomásul veszi azon felvilágosítást, hogy erről a törvény is gondoskodik, — a mennyiben részint egyeseknek erdősítés érdekében adandó előlegekre s azon hivatalos erdőrendészeti intézkedések és eljárások költségeire, melyekben vagy az illető vagyontalansága miatt az eljárás költségeit behajtani nem lehet, vagy pedig ha az eljárás kiderül, hogy az érdekelte erdőtulajdonos nem hibás, a költségek megtérítésére nem ítélhető.

Ezután tárgyalás alá venni ezelőttatott a czukor-, kávé- és sörfogyasztás megadóztatásáról szóló törvényjavaslat, de tekintettel arra, hogy e tárgyban több rendbeli kérvény adatott be s maga a pénzügyminiszter is épen tegnap módosítást terjesztett a bizottság elé, melyet tanulmányozni is szükséges volna: a bizottság a tárgyalást a szerdán d. u. 4 órakor tartandó ülésre halasztotta.

Magyar katonák Rómánia szolgálatában. Mint az Egyetértés értesít, a román kormányának több titkos megbízottja időzik jelenleg Budapesten oly célból, hogy a román hadsereg számára alkalmazott és elbocsátott tisztokból a kiket lehet, szolgáltatásra szerződtesen a román hadseregbe.

A képviselőház ünnepi színtetel, az Orsz. Ért. szerint, december 10-én kezdődnek, s valószínűleg jövő évi január végéig fognak tartani. A költségvetési törvényjavaslatot e hét közepén a pénzügyi bizottság össze fogja állítani s az appropriatio felett a vita körülbelül e hét utolsó napjain véget érhet. A törvényház valószínűleg egy ülésben szintén elvégzi a költségvetés tárgyalását. És így a költségvetés körülbelül decz. 4—5-én törvénytűvé válhatik. Ez a harmadik eset az alkotmányosság visszaállítása óta, hogy indemintyre nem lesz szükség, mert az újv már kész költségvetési törvényt fog találni.

Bécsből a „Polit. Corr.“ jelenti: A hadügyministerium, a közös hadsereg elleni izgatás alkalmából, melyre nézve a magyar napi sajtó egy része és néhány chauvinista az ismert kolozsvári esetet zsákmányolja ki, hír szerint panaszt emelt a magyar kormánynál, melynek sikere iránt semmi kétség nem foroghat fenn, ez hihetőleg az alkotmányosság visszaállítása óta, az indemintyre nem lesz szükség, mert az újv már kész költségvetési törvényt fog találni.

KÜLFÖLD.

A Dulcign-ügy, mely oly soká tartotta izgatottságban a kedélyeket, ma már teljesen és megnyugtató módon befejezettnek tekint-

V.

Másnap reggel Bersenieff visszatért Moszkvába. Valami pénzt kelle kivennie a postáról, pár könyvet vásárolni, s egy Juszaroff nevű barátjával akart találkozni, kit szándékzott kihozni magával a falura. Egy kis fáradságba került, míg rá találhatott. Juszaroff lakást változtatott volt, s az „Arbeite“ városrészt egyik rozzant házába költözött, egy vén német szabóhoz. Jó téres szobája volt itt, zöldre festett falakkal, s melyet három nagy ablak világított meg. A butorzat állt egy ágyból, egy asztalból, egy székből, egy kis bórpanlagból, s egy a tetőzetről aláfüggő nagy kalitkából, melyben régebben egy filmile tanýázott.

Juszaroff barátja elé ment, a mint ez belépett. Nem szólította meg őt így: Oh! te vagy? sem nem kérdezte minő véletlen hozott téged ide? vagy: hogy vagy? Hanem szótlan oda vezetete egyetlen szék elé, s ő maga felült vele szembe az asztal szélére.

— Még mindent rendtelenségben látsz itt, szólott a padlón heverő papir, és könyvhalmazra mutatva.

Még nem volt időm, holmimat elrendezni.

Juszaroff nagy könnyűséggel s nagyon tisztán beszélt oroszul, s minden szót jól hangsúlyozva ejtett ki; de méjj torokhangjából még is kiértzett, hogy nem születt orosz.

Külföldi eredete, (bolgár születési volt) még inkább feltűnt külsején...

hétő. A montenegróiak tegnapelőtt este óta háborítatlan birtokában vannak a városnak és környékének. A török csapatok Belajba és Skutariba vonultak, maga Dervis pasa is visszatért tegnap Skutariba. Szemben e tényekkel ama kérdés merült fel, hogy mi történik a Cattaro előtt horgonyzó európai hajórajjal? Legegyszerűbb válasz volna erre a hajóraj feloszlása, a mit bizonyára mindenfelől élénk helyesléssel fogadnának, mert a hajóhadit tüntetés az európai békére nézve nem minden veszély nélküli eszköznek bizonyult, a mely a helyett, hogy biztosítaná a békét, inkább alkalmas arra, hogy azt veszélyeztesse. És midőn ezt általános elismereni hajlandók, nem szenved kétséget, hogy már a legközelebbi napokban, de talán a legközelebbi órákban is Párisból vagy — a mi valószínűbb — Berlinből ajánlatot fognak tenni a hajóhad visszahívására.

Lehetséges azonban, hogy ez ajánlattal egyidejűleg vagy azt megelőzőleg Londonból kísérletet fognak tenni, hogy az egyesült hajórajt valami ürtigy alatt az Adriai vagy Középtengeren együtt tartassák vagy legalább ott marasztalják; de ezen angol kívánságok sem Párisban, sem Berlinben, legkevésbé pedig Bécsben nem fognak pártolásra találni.

Országgyűlés.

— Novemb. 29.

A képviselőházban felszólt Pauler Tivadar igazságügyminiszter, beszéde után

Emmer Kornél. Azon meggyőződését fejezi ki, hogy a szóbeliség életbeléptetése, bármely gyors eljárás mellett is, éveket fog igénybe venni. Nem fogadja el a határozati javaslatokat.

Pulszky Agost nem lehet megelégedve azon válaszzsal, a melyet a polgári házasságra nézve az igazságügyminiszter adott. A miniszter azt mondta, a mit tavaly mondott.

Idője van, hogy a kérdés aktuális megoldás elé vitessék, hogy a ház meggyőződők azon akadályokról, melyek a kérdés megoldását lehetetlenítik, hogy a miniszterelnök még egyszer megkísérte a házban, vajjon a ház ismét elfogadja-e azon kibeszéléseket és kibúvákat, melyeket e tárgyban már egyszer bemutatott és vajjon a ház nem kívánja-e sokkal szigorubb eljárás következményeinek elviseelésére is utasítani. Ezért szükségesnek tartja a tavalyi határozatot megújítani.

Irányi Dániel kijelenti, hogy nem fogadja el Chobin határozati javaslatát, mert nézte az, hogy a katonák közbüntettek nézve szintén a rendes bíróságok elé állítandók. A polgári házasságra nézve kívánságnak tartaná, hogy a miniszter utyalokozzék, vajjon oly időben fogja-e a törvényjavaslatot előterjeszteni, hogy az még a jelen országgyűlés alatt törvénytűvé váljék.

Mint egy huszonöt éves ifjú volt, szikár, ideges külsővel, kissé beálló mellet, kezei csontosak voltak, arcvonásai élesek, orra hirtelen görbe, haja kékes fekete, szemei aprók s beesettek, tekintete fáradt, de pillantásában tűz rejlött, szemöldöi tömöttek.

Midőn nevetett, finom metszetű, kemény, nagyon szétnyíló ajkai, szép hó fehér fogakat engedtek látni. Kissé kopotás, de tisztára kéfelt, mellén szorosan egymásra gombolt felöltőt viselt.

— Miért hagyta el régi lakását? kérdezte tőle Bersenieff.

— Ez olcsóbb, s közelebb is van az egyetemhez, felelt barátja.

— Ezt értem. De jelenleg szünidő van. S ilyenkor miért tiljón az ember városra? vehettél volna bérbe falun egy szobát.

Juszaroff mit sem felelt ez észrevételre, s pipával kínálta meg barátját.

— Bocsás meg, nincs sem bórshivárom, sem „papirkám“.

Bersenieff elvette a pipát.

— Kifogadtam nyárára, szólott, Kountsovohoz közel, egy kis házat.

Nem drága, s nagyon kényelmes.

Sőt az emeleten van még egy kis szobám, melyet nem is használok.

Juszaroff még most sem felelt semmit, s Bersenieff kissé zavarnak érezte magát.

— Gondoltam magamban, kezdte még is utolag, sürti füstfellegét bocsátva ki ajkai közül, gondoltam, hogy ha valakit találunk... példaul téged... ki

Hírdetési díjak.

Egy négyzög centiméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknl külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések elvételének:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhan der Wollzeile 33.) Haasensteín et Vogler (Wallnisch-gasse 10.) Budapesten: Haasensteín, Rad. Mosse Publicitätsche Bureau. Buda-pes-t-en: Haasensteín, és Vogler hirdetés közz. irodája. Goldberger A. hirdetések felvétel irodája Budapest Szervitátor 3. sz.

Elvételési esikhek

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Dárday Sándor előadó a pénzügyi bizottság nevében kijelenti, hogy nem járulhat Veszter határozati javaslatához, minthogy a kérdés akkor fog a bizottság elé kerülni, ha a törvényjavaslat pénzügyi része ott tárgyaltatni fog.

A ház ezután elvetvén a benyújtott határozati javaslatokat, a központi igazgatás költségeit elfogadta.

A fegyintézetek költségeinél Irányi Dániel kérdést intéz a miniszterhez a közvetítő intézetek felállítására iránt.

Pauler Tivadar kijelenti, hogy a közvetítő intézeteket, mint a büntető rendszernek kiegészítő részét életbeléptetni szándékszik, és pedig úgy, hogy ez legezelszortűben Lipótváron történhetik, hol a helyiségek olyanok, hogy e célra alkalmazásba vehetők, s orro nézve a munkálatok már készen is vannak. (Helyeslés.)

Az igazságügyi budget többi tételei észrevétel nélkül elfogadattak. Ezzel az ülés fél 2 órakor véget ért.

— Novemb. 30.

Napirenden van a honvédelmi tárcza költségvetésének tárgyalása.

Rakovszky István előadó a költségvetés ált. indokolásánál a honvédségi fegyverek átalakításának szükségét és az újonc létszám emelkedését s az ebből szükségképp folyó többletet fejtegette, s ennek daczára kimutatta, hogy a honvédelmi tárcza költségvetésében a takarékosság tapasztalható. Ennek folytán ajánlja a költségvetés elfogadását. (Helyeslés.)

Tischler Vince a nyugdíjazások aránytalanságának fejtegetése után a tiszt- és altisztikar kiképzésében, azután a szolgálati idő szabályozásában kíván reformokat. Alapos reformját sürgeti a Ludovica akadémiának. Szükségnek mondja a honvédségnek ezredenkint való organizációját a jelenlegi zászlóalj-rendszer helyett, s szabályoztatni óhajtaná a hadkiegészítő kerületeket.

Ivánka Imre: a nyugdíjakra nézve megjegyzi, hogy a sok nyugdíjat természetesnek találja, mert a honvédség felállításakor első sorban a régi honvédek vonatattak be, a kik már akkor is „öreg urak“ voltak. A miért szóló felszólal, az hogy a lövészetben nem gyakoroltanak eléggé a gyalog katonák. Ennek figyelembe vételét ajánlja szóló a honvédelmi minis-ternek. (Helyeslés.)

A második dolog, a mire szóló a figyelmet felkéri, a honvédmenedékház ügye s kéri a házát, hogy az erre vonatkozó már előbb hozott határozatban foglaltakra nézve hatalmazza föl a ministert, hogy a menedékház ügyében a szükséges intézkedést teghesse. Elfogadásra ajánlja a költségvetést. (Helyeslés.)

Szendő Béla honvédelmi minis-ter: A budgetben felvett összeg a honvédség fegyvereinek azon rendszer szerint való javítását ezéle-za, a mint azt a delegáció és így a közös had-

akart volna... kinek kielégítő lett volna, hogy velem lakjék ott a felső szobában... réam nézve nagyon kellemes lett volna.

Juszaroff a beszélőre függeszté apró tűzes zemeit.

— Te azt ajánlod nekem, hogy menjek veled falura lakni? szólott.

Igen, azt, van ott egy füres, emeleti szobám.

— Nagyon levagyok azért neked kötelezve Petrovitch András, de körülményeim nem engednék meg azt hiszem... — Nem engednék meg, — mit?

Hogy falusi lakást is tartsak magamnak. Két szállást fizetni az igen sok lenne erszényemnek.

— De én... kezdé hirtelen Bersenieff. Aztán elhallgatott. Néked nem kelene ott semmit fizetned, folytatta kis idő múlva.

Csak ezt a szállást tartanád, s ez nem drága. Aztán együtt jól étkezhetnének.

Juszaroff folyton hallgatott.

— Jer ki legalább néha, s látogass meg, sürgette Bersenieff, kit e konok hallgatás kihozott sodrából.

Alig néhány lépésnyire tölem, lakik egy család, kivel megfoglak ismertetni. (Az oroszok szívesen fogadnak idegeneket házuknál) Van ott egy bámulatra méltó fiatal léány.

(Foly. köv.)

ügyi kormányzat is elfogadta, s mely mindenestre kitünőbb a mostaninál. Más rendszert a törvény értelmében sem lehet elfogadni.

A honvédség újonczjutaléka kevés, de elégséges, mert hogyha azon arány, a mely eddig volt, t. i. a 10—12 ezernyi újonczjutalék a honvédségnél, évenként megnyeri vele azon szükségletet, a melyet csapatainak kiegészítése követel. Említi, hogy míg 8 heti szolgálat van, és míg ezen változatva nincs: addig minden lesz technikai csapatunk. Két heti szolgálatával mellett technikai csapatokat tökéletesen kiképezni nem lehet. De ha a 8 hét, a mit a törvény megszab, elég a közlegények oktatására, ez csakugyan nem elég annak, a ki magasabb fokra törekedik, vagy a szükséghez képest magasabb fok elnyerésére vezényeltetik.

Az ezredrendszerről is akkor lehet szó, ha a kérdés elvileg tüzetes tárgyalás alá kerül. Én azonban az ezredrendszert nem pártolom. A ezéllövészet fejlesztése tekintetében a honvédség körében minden lehető meg van téve, azonban a magyar faj nem a lövésben tűnik ki. Alövédek felállítására nézve rendszeres tanulmányozás foly, s arról majd jelentést teszek. (Helyeslés.)

A menedékház kérdése nézve megjegyzem, hogy az nem illeti a honvédelmi minisiteriumot. Csak az esetben, ha a ház határozata úgy fog szólni, mint az utóbbi határozatok a jövőt illetőleg, hogyha a menházban a régi honvédségből már nem találkoznak egyének, akkor ez az új honvédségre száll át.

Ezek után kérem a házat, hogy a költségvetést méltóassák általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadni. (Helyeslés.)

Degré Alajos úgy látja, hogy a honvédség, ha nem is katonai tekintetben, hanem hazafiasság dolgában hanyatlók. Roszálja a hazafias elemek (a két Pongrácz, Gelich stb.) nyugdíjaztatását, s a szőlővegeket kifogásolva, ajánlja a fenforgó bajok orvoslását a minisiter figyelmébe.

Ernusz Kelemen kívánja, hogy a minisiter egy hadapródiskola felállítását általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadni. (Helyeslés.) Kérdést tesz a honvédség tisztai létszámára vonatkozólag; kéri továbbá, hogy kinek a kivatára osztottak a honvédség a közös hadsereg ordre de bataillejaiba, s hogy végül miből takarítottat meg a lövés stb. intézményére 100 ezer forint? A budgetet elfogadja. (Élénk helyeslés bálról.)

Ugron Gábor főleg a honvéd főparancsnoksági adatlanság ellen szólal föl s ezt tartja az intézmény megrontójának.

Pulszky, Medojuanszky és Novák felszólalásai után

Előzők figyelmezteti a házat, hogy Ivánka határozati javaslatot adott be, mely kikerülte a ház figyelmét. Felolvastatik a javaslat, a mely szerint utasítandó a kormány, hogy tegye magát érintkezésbe a honvéd menedékház állami kezelés alá vétele iránt a honvédegyletek közp. választmányával, s tegye meg az intézkedéseket, melyek már a múlt évben hasonló tárgyban beadott határozati javaslatában foglaltak.

Tiszta Kálmán minisiterelnök a honvédmenedékház kérdéséhez kíván szólni. Ha tehette volna, az e részben benyújtott interpellációra régebben felelt volna. Most azonban, mikor a kormány ellen felhozott, hogy az ő erélytelensége okozta, hogy a honvédmenedékház át ne véssék, kötelessége kijelenteni, hogy a honvédmenedékház igazgatójának ellenszolgáltatása okozta e ház állami átvételének elmaradását, így ez ellenszolgáltatás okozta, hogy a honvédrokkantak ellátásában az állam nem vette át az őt megillető szerepet. Hogy miről van itt szó, azt előadja az interpellációra adandó válaszbán. Különbösen a tavalyi határozat megújítását ő is szükségesnek tartja. (Élénk helyeslés jobbról.)

Ezután Szende honvédelmi minisiter szólal fel.

Rakovszky előadó zárbeszéde után a költségvetés általánosságban elfogadta a ház, Medojuanszky Árpád javaslatát nagy többséggel elvetette. A részletes tárgyalásra áttérve, az árházadási jogot a ház 92 szavazattal 62 ellenében a minisiternek megadta.

Az ülés vége 2 órakor.

A közigazgatási enquete.

(Utolso ülés.)

Folytatattik a közigazgatási bíróságok felállítására felelt tanácskozás.

Sennyei Pal báró: A közigazgatási bíróságok intézményének behozatálát kívánatos és szükséges intézménynek tartja.

Ő azon rendszert, melynélfogva a kérdések megfuttak az adminisztratív hatóságok minden stádiumát és csak azután törvényes szempontból kerülnek a közigazgatási bíróság fóruma elé, mely akkor is csak kasszatorius jellegű bír, a maga részéről helyesnek nem tarthatja.

Nézetek szerint elzárvezetőbb azon rendszer, mely szerint az érdekelt felek az ellátás első stádiumában azon helyzetben vannak, hogy

a közigazgatási bíróságok fordulhassanak, és mely szerint ezen bíróságok fel vannak hatalmazva jogérvényes határozatok hozatalára.

Az elvek, melyeket fenntartandónak óhajt, a következők:

Először, hogy a törvény mondaná ki, hogy az alantos közigazgatási közegeknek viszonya a felsőbb hatóságokhoz és a központi kormányhoz a közigazgatási bíróságok alkotása által érintetlen marad.

A második, hogy az illető feleknek jogában álljon a hatóságok bármely intézkedése, ellen adminisztratív úton felelebbzni.

A harmadik, hogy az egyes érdekeit, felretelkínve a felelőzéstől — mindjárt az első stádiumban, ha szükségesnek tartja, folyamódhassék a közigazgatási bírósághoz.

A mi a bíróságok összealkotását illeti, az alsóbb fokon legyen egy, nem sok, mondjuk hat — nyolcz tagból álló bíróság, mely felszérben kinevezett, fele részben választott egyénekből álljon. A felsőbb fokú bíróságnál tisztán az állam által kinevezett, de szintén független elemekből álló testületet óhajt, a melynél a kinevezendők részint a bírói, részint pedig a közigazgatási ténen gyakorlott egyénekből választassanak.

Az eljárást illetőleg a közvetlenséget, szöbelséget és nyilvánosságot óhajtja.

Tibád Antal a közigazgatási bíróságot elvi alapon, az ügyek taxatív felsorolásával ajánlja behozatni.

Péchy Manó gr. A közig. bíróság legyen teljesen önálló s független; de a minisiteri teletlösséget ne érintse.

Lónyay János azt védi, hogy a közig. bíróság csak kasszatorius hatáskörrel bírjon.

Tiszta Kálmán minisiterelnök: Ha a kérdéshez senki sem kíván többé szólni, a vitát e pont felett is be lehet zárni, s el fogja mondani a fenforgó kérdésre nézve egyéni nézetét.

Azzal kezd, hogy ha úgy értetik az, hogy a közigazgatási bíróságok már most behozhatók, mint a hogy ő az ez irányban tett nyilatkozatokat értelmezi, akkor maga is hozzá járul e nézethez. S ez irányban az előmunkalátok iránt már hónapokkal ez előtt meg is tette az intézkedést.

A mi az irányt illeti, hajlandó a Sennyei által is jelzett rendszernek megfelelőleg — alakítani a közigazgatási bíróságokat.

Kiemeli, hogy kíván a mi specialis magyar viszonyaink között — bármily nehéz legyen is — a taxatív felsorolást elmellőzhetlenül szükségesnek tartja.

A fegyelmi ügyeket úgy feltélenül, mint némelyek hangoztatják, a bíróságok hatáskörébe utalni nem tartja lehetőnek.

Azt hiszi, hogy kimondhatná, miszerint abból áll az értekezlet, nevezte, hogy nem várva közigazgatási törvényeink kiegészítésére, úgy látja az értekezlet, hogy itt van az idő a közigazgatási bíróságok felállításának kérdésével tüztesen foglalkozni, és az előmunkalátok megtevéte után ez iránt a törvényhozásnak javaslatot tenni. Tehát nem két-három hét vagy hónap alatt, de oly idő alatt, a mely ily nagy kérdések törvényhozási előkészítésére szükséges.

Az eredményt abban foglalja össze, hogy az ügy megindítását, a meddig ő lesz hivatta az ügyeket vezetni, folytatni fogja azon uton, melyen megindult, s tudja, miként nagyon óvatosan kell eljárni, és talán az elméleti jogfogalmakkal néha ellenkezőleg is azon célból, hogy Magyarországon az adminisztratív sikeres lehessen és ne legyen mindig a merev jogfogalmakhoz kötve.

Horváth Lajos: Emlékeztet a kormányt a képviselőházban tett azon ígéretére, hogy az adó- és illeték-ügyekre nézve bizonyos formában közigazgatási bíróságot szándékozik létrehozni. Az e részben előterjesztendő törvényt úgy kellene megalkotni, hogy a nagy kerethe beilleszthető legyen, mert ha nem úgy kontemplatív, akkor felesleges költségeket okoz és a jogfogalmak összezavarására vezet.

Tiszta Kálmán minisiterelnök örül, hogy e kérdés szóba hozott, mert maga is megskart róla emlékezni.

A javaslat készen is van. Részéről nem úgy szorétné a kérdés formulázni, hogy olyan legyen az arról való intézkedés, hogy azt a később létrejövendő közigazgatási bírásokodas keretébe be lehessen illeszteni, hanem így kívánna formulázni: olyan legyen, mely először mindenesetre javított a mostani helyzetben, másodsor ne praejudikáljon annak, hogyha az egész létrejön, azon új keretben intézessenek el ezen ügyek.

Beszédét ekként végzi: „Minthogy a kérdőpontok felett a nyilatkozatok megtörténtek és sok más kérdés is — igen helyesen — fölvetett és megvitattatott, melyek a kérdő pontok közé felvéve nem voltak; minthogy továbbá az adminisztráció kérdései oly kimeríthetetlen témát képeznek, hogy ha mindent, a mi ide tartozik, megvitatni akarnánk, talán hónapok volnának rá szükségesek; ha nem kíván senki valami dolgot felhozni, az értekezletet ez alkalommal talán befejezzetnek nyilváníthatnánk. (Helyeslés.)

Ezután köszönetet mond az értekezlet t. tagjainak megjelenésükért.”

Péchy Manó gr. meg van győződve, hogy a közbőlajnak ad kifejezést, midőn az értekezlet nevében szívélyes köszönetet mond azon bölcs tapintatért, melylyel az elnök a tanácskozásokat vezette s azon szíves és előkészítő felvilágosításokért, melyeket minden kérdésre nézve megadott, a mi által a tanácskozásokat könynyítette és elősegítette.

Ezzel az enquete tanácskozásai véget értek.

A katonai bíróságok szervezéséről.

Nem tartjuk érdektelennek az igazságtügyi budget tárgyalásának alkalmából Pauler minisiter nagyszabású beszédéből azon résznek közlését, mely a katonai bíróságok szervezéséről szól, annál is inkább, mert e kérdés behatott tárgyalására épen a kolozsvári eszt adott sajnálatos alkalmat. Pauler minisiter e tárgyban következőleg nyilatkozott:

A katonai anyagi büntetőtörvénykönyv az 50-es éveknek eredménye s majdnem szóról-szóra azonos az osztrák büntető törvénykönyvvel, mely a polgáriak számára készült s a mely Erdélyben a polgárosított határovidéken egész ez évi szept. 1-ig alkalmazásban volt, s mely jelenleg is az alkotmányos Ausztriában alkalmazásban van, — nem mondok egészen, mert annak külön fejezetei e törvénynek, mely a katonai büntettekről és vétségekről szól, s van egy nagy különbség legalább formális tekintetben s ez az, hogy a mi a polgárok számára készült büntető törvénykönyvben kihágásnak vétetik, az a katonai büntető törvénykönyvben mind vétségnek tekintetik. Hogy ezen anyagi büntetőtörvénykönyvnek azon intézkedései, a melyek a változott alkotmányos viszonyokkal össze nem egyeztetethetők, többé nem alkalmazhatók, azt különösen azon s-ra nézve, melyet Chorin Ferencz t. képviselő ur felolvasott, már ezen szavak által — ha emlékeztetnem nem esal — „A fennálló kötelek” eléggé igazolva van, miután ezen egyetemes kötelek többé fenn nem áll és így az a katonai, a ki ilyesmit elővetne, a törvény szellemével összeegyeztetésbe nem jönné.

Legkevésbé sem akarom azonban ez által védelmezni a katonai büntető törvénykönyv intézkedéseit, a melyek már Ausztriában is módosítás alá vétetni célozotatnak — de áttérek az eljárásra.

A katonai törvényszékek eljárását Chorin Ferencz ur egészen híven rajzolta. A 60-as években történt rajta némi változtatás, még pedig változtatás, reformáció in melius az előbbi állapothoz képest, mert míg előbb minden ezredtulajdonos gyakorlatozón törvényszék ury vagy Gerichteher jogait, ézek most nagyban megszorítottak és csak a főparancsnokokra vannak szorítva. A törvényszék szerkezete is megváltoztatott, mert míg az előtt a katonai törvényszéknek két kötelegny, két tizedes és két őrmester stb. volt, ez már most redukáltatott, van most is a katonai törvényszéknek tizedes, strazsamostr, hanem csak a tisztai rangon alól levőkre nézve, holott előbb a többiekre nézve is volt. E régi intézkedés a régi iudicium parium elvének kifolyása volt, oly intézkedés, mely a régi időben általános volt és itt fenntartott. Az idő ezen túlhaladt, azt nem lehet tagadásba venni; ennélfogva a katonai büntető eljárás reformja, megváltoztatása nem controvers kérdés. Ez el van ismerve ép úgy a magyar igazságtügyi minisiterium részéről, mint a cs. kir. osztrák minisiterium részéről, el van ismerve egy a honvédelmi minisiternek, mint a közös hadügyminisiter részéről. A tárgyalások oly büntető eljárás meghonosítására nézve, mely az igazságszolgáltatás követelményeinek megfelelő képes, hosszabb idő óta folynak, történetek tanácskozások a minisiteriumok kiküldöttei által és hosszas tárgyalások után megállapodás a legtöbb pontokra nézve csakugyan létesült, még pedig oly irányban, hogy azt hiszem, Chorin t. képviselő társunknak kívánalmai e tekintetben kiecsznek elégtve. De vannak némely pontok, a melyekre nézve egyezség a szakminisiterek közt még nem létesíthetett. Most folynak a tárgyalások ismét köztem és a honvédelmi minisiter ur közt, hogy azokat megállapítva azután a közös hadügyminisiterrel közölhesstük: de ezek a pontok igen csekély számmal vannak, néhány pont csak egy, reménylen és hiszem, hogy ezen a nehézségeken is túl fogunk esni.

A mi egyébiránt a katonai bíróságok szervezést illeti, bátor vagyok a t. házat figyelmeztetni, hogy erre nézve több évvel ezelőtt már adatott be törvényjavaslat, azonban ez a házban visszhangra egyáltalában nem talált, úgy hogy vissza is vonatott.

Hogy röviden összefoglaljam a mondottakat, ismétlem, hogy a katonai büntető eljárás reformja iránt, még pedig oly szílemben, mely sok tekintetben a Chorin t. képviselőtársam által felemlített elveknek meg fog felelni, a tárgyalások a végstádiumban vannak; van azonban néhány pont, a melyre nézve — mint mondtam — egyesség még nem volt létesíthető épen azért, minán ily stádiumban vannak a tárgyalások, azoknak befejezését, a legrövidebb idő alatt remélhetjük, még pedig befejezését oly irányban, a mely mindenkit kielégíteni képes, én részemről a határozati javaslatot nem tartom

szükségnek, még pedig nem tartom szükségesnek azért, mert úgy is meg fog történni az, a mi ezen határozati javaslatban elértni célozotatik. Ezen eljárás — mondom — sok tekintetben meg fog felelni a kívánalmaknak és így el lesz hárítva egy nagy akadály, a mit most oly sokan nehezen vesznek, t. i. a katonai büntető eljárás oly kezelése fog teremtetni, a mely minden tekintetben megnyugtató. (Helyeslés a jobb oldalon.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Az orvos-tudományi értesítő utolsó száma gondos tartalommal jelent meg. Abt Antal tanár értekezik benne. A részesei vasgyárból való különböző vas- és aczélmékek táglási együtthatóiról. Mártonfi Erdély északnyugati ásvány-földtani kirándulásáról; Primies egy ásvány-földtani körútról; Réthy A. dispersion és absorptio elméletéről. Ezenkívül több igen érdekes apróbb közlemény van benne. Felémítjük ezek közül Tömösváry Ödön tudósítását az erdélyi részekben előforduló skorpiókról. T. ur meglátogatta a Zsil völgyét s itt egy mérmőknél spiritusban elhelyezett skorpiót látott, melyek lelőhelyétől az Oláhországba vezető utat mondák. Felkeresvén e helyet, 11 példányt talált, mely a scorpio Germanicus-hoz hasonlít. Felémíti, hogy ez állatnak nemcsak a Zsil völgyében van egyedül való lelőhelye, hanem a Zsil és Strigy völgye közötti vízválasztó legmagasabb pontján, a bányiezei vasuti állomás közelében is találattott egy pár példány a kövek alatt. Valószínű e közlés után, hogy a tavalyi Kolozsvárt a Bethlen házban talált skorpió sem „történetesen” becipelt példány, mely valami Olaszországból hozott árucikkkel jutott volna az említt hazba, hanem edes szülöttje ennek a mi áldott országocskánkának.

A magyar tudományos akadémia (I-ső) nyelv- és széptudományi osztálya tegnap délután Pulszky Ferencz elnöklété alatt ülést tartott, a melyben levelező taggá választott Simonyi Zsigmond olvasta fel székfoglalóját a szavak jelentéséről. Simonyi a jelentéstannak mint a nyelvtudományi rendszer egyik főrészeként felfogását fejtegette és rendszerezését kísérelte meg. Bevezetésül így alapítja meg a jelenéstan helyét a nyelvtani rendszerben: I. Szótan: 1. az önálló szónak alaktan (összetétel és szóképzés); 2. az önálló szónak jelentéstana: II. mondatban: 1. a mondatbeli szónak alaktana (szóragozás), 2. a mondatbeli viszonyok elmélete (szoros értelemben vett mondatban.) Segéd tudomány a két alaktanhoz: a hangtan. Aztán bírálva ismereti a jelentéstan terén történt eddigi kísérleteket s így jut a jelentéstannak következő első felosztásához: I. Alaki jelentés fejlődés: A) igék, B) névszók. II. Anyagi jelentés fejlődés: A) névszók, B) nevező szók. — Ezután áttér az alaki jelentés fejlődés tárgyalására s mindennek előtt az ige és névszó közötti különbség valószínű kifejeződését s aztán e két kategória fajait veszi sorra s részletebben tárgyalja az ige fogalmak s a tárgyfogalmak szerkezetét és képzését. — Az anyagi jelentés fejlődés részletes és rendszeres tárgyalását másikkor halasztja az értekezés s ezúttal csak egyes kiváló érdekességű példát idézi, illetve fejtegeti (például a huszár, levente, kaczér stb. szavak történetét.) Az előzárással fogadott székfoglaló után Budenz József rendes tag mutatta be. „A nyelvtudományi közlemények” legújabb kötetét s végre folyó ügyek elintézése után az ülés véget ért.

Dobrowszky és Franko kiadásában megindult a Humorisztikus könyvtár Kock Pal „Egy férj, ki nejét keresi” című regényével. A csinos kiállítású füzet ára 15 kv.

Waldou „Graphische Kunst” című művének első füzetét vettük, mely Lipcsében jelent meg és a könyv kö és réznyomás, lithografia, Zinkographia, galvanoplastika stb. köréből hoz encyklopádkus rendbe fogott érdekes képekkel illusztrált közleményeket. Az érdekelteknek figyelmébe ajánljuk a díszes munkát, melyből egy füzet ára 80 pf.

„Népszerű orvosi tanácsadó” című műből, mely Mohner Vilmos kiadásában jelent meg a 3. 4. 5-ik füzetet vettük. A művet dr. Ziffer Károly írja népszerű nyelven. Ismereti a körtüneteket; segélyével meghatározhatók a jelekből a betegségek; szól az orvosságokról; egyes növénynek gyógyító hatását ismereti, a gyermek-betegségeket és gyógyítás-módjukat, a fürdőkről, hatásaikról stb. nyerünk felvilágosításokat. A műhez számos magyarázó rajz van mellékelve. Mindenesetre kiválóan érdekes, hol nem áll rögtön orvosi segély rendelkezésre, igen hasznos és ajánlható munka. Megjelenik kötetenkénti füzetekben s ára egy füzetnek 30 krajczár.

Vettük a Magyar Gea földrajzi folyóiratnak III. füzetét. A díszes kiállítású tartalmú füzethez a budai amphitheatrum fényképi felvétele van mellékelve. A mehadiai cseppkőbarlangról Czirbusz Géza értekezik igen érdekesen.

A barlang felfedezésére — mint írja — a véletlen segített. Jeschke ur a mehadiai fürdőben alkalmazott építő mérnök valahogy kitudta, hogy munkái éjjelenként kinoskeresni járnak a Damogled hegynek egyik a nagy világ előtt eledig ismeretlen barlangjába. A vidéki nép régóta ősmerte a barlangot, vagy legalább annak külső részét, Szuronyistojének nevezte és azt mesélte róla, hogy a barlang 50 ölnyre lenyulik, a mélységben 3 ember-készítette fal van, az utolsó mögött 3 katlan pénz van elhelyezve. A mélységbe szűk kőmenyén kell leereszkedni, mert van ugyan titkos kijárata, a taja a barlangnak, de helyét senki meg nem tudhatja. Ha a szikla-kőmenyén lebecsátokozunk, ökrök és szarvas-csontokra lépünk, melyek a rémséges barlang talaját borítják. Benn a szikla-falban szem nem látott kincsek hevernek, de meg kell találni a 3 (ominosus szám!) mélyedés között a legkisebbiket, az rejti a 16 zsák kincset, a 800 db vert aranyat.

Talán zsványok, vadászok tanyáztak a barlang előcsarnokában, vagy a szabadságharc mozgalmas idejében néhány oláh család keresett ez odvokban menedéket, nyilván ezek szorítottak le a szarvas és tulok csontokat és anyagot adták a nép költési hajlamának a monda kiegészítésére. Mert avval a magyarázattal sehogys tudok megbarátkozni, hogy víz hozta volna a csontokat a barlangba. Hogyan tévedtek volna ökrök, szarvasok a nehezen megközelíthető barlang előcsarnokába? Azokat csak ember czipelhette oda. Hanem hogy a víz váltja ki a Damogled bensejében azokat a tágas földalatti tereket, e föltevés teljesen összevág más barlangok képződési körülményeivel és a barlangrejtő Damogled-Serban hegyek orographiai és geológiai viszonyaival.

Mint Czirbusz ur írja, a barlanghoz hozzáférni nehéz, mi nagy hátrányára van a barlang hírének elterjedésében.

Az érdekesen összeállított füzet több magvas értekezést tartalmaz a földrajzi és statikai tudomány köréből.

P. Gyendai Idyllek című alatt Székely Imrétől jelentek meg Táborcsky és Parsch kiadásában magyar népdalok felett irt csinos zenei képek. A forma, melyben irattak, mindenestre haladás a magyar zene terén; törekvést jelez arra nézve, hogy a népdal szűk korlátai közül zeneileg magasabb fokra igyekezzünk fejleszteni dus anyagu zenénket. Kaphatók ez idylek a kiadónál s egy füzet (10 dal) ára 3 ft.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1880. decz. 1.

Helyi hírek.

— **Nemzeti színház.** Tegnap „Coralie fia” adott. Az előadás közepes volt. Godefrois leányát, Editet, Borowszky M. k. a. személyesíté kevés szerencsével. A kisasszonyt tehetséges kezdőnek tartjuk, azonban a jelen viszonyok kénszerűsége folytán erejét messze túlhaladólagszik igénybe. Csinos színpadi alakja, rokonszenves, bár gyakran monoton hangja, sokat mondó szép szemei némileg ellensúlyozzák azon hiányokat, melyeket több évi színpadi gyakorlattal lehet csak megszerzeni. Edit ábrázolása nagyon kezdetleges volt és szintelen. Szerepének ezeltudatos exequialisát, teljes kivitelét nem vártuk; azonban sajátos modorossága úgy beszédében, mint arczjátékában — a természeti előnyöket annyira háttérbe szoríták, hogy Editből nagyon is keveset látunk. — Hisszük, hogy mielőbb ki fog egészíttetni a drámai személyzet, s akkor Borowszky k. a.-nak több ideje lesz érvényesíteni tehetségét, míg most szerlelett meg lévően terhelve — jóakór elnézésnél többet kivívni nem tudhat. Buzgalmat és vállalkozási szellemét (pár nappal előbb Opheliát „röktönözte”) dícsérlettel említtük fel, azonban attól tartunk, hogy az ilyféle kísérletek, ha soká tartanak, előbb-utóbb esőknívősgátjai lesznek fejlődésének; — s erejéhez mért kisebb szerepeket nem fogja kellően méltányolni az, ki Hamletben — röktönözött. — Coralie asszonyt T. Farkas Irma asszony játszta, sok melegséggel és hatással szavalt; s egész alakítása sikerültnek mondható. Par szép jelenete után a közönség több ízben kitapsolta. Gyenes László Dániel kapitányt rokonszenvesen és jellemzően ábrázolta; Cordie titkának felfedezése alatt teljes drámai erővel és szépen játszott. Gerő Lina k. a. Caesarine-ja a megtévesztültség, ábránd és szeretet vala. Gabányi jegyzője, Szombathelyi Mouchois Lajos — sikerültnek valának. Azonban ifj. Szilágyi Béla titkolt, ügyetlen maszkja, eseten játéka zavarólag hatott az előadásra. Szontgyörgyi elemében volt. — A ház csaknem tisz volt.

— **Kélor Ilona** sirja fölé állítandó emléktűzeten tegnap d. n. 2 órakor magán értekezlet tartott. Az értekezlet elhatározta Hory Béla elnöklété alatt, hogy az emlékkö költségei fedezésére széles körű gyűjtést rendez; s ennek megajtására tizenkét tagu bizottságot választott. A tizenkét tagu bizottság alakuló gyűlését esti hat órakor tartotta meg Szász Béla elnöklété alatt. A bizottság a gyűjtés módozatát magállapította; s a gyűjtők az ivetk közelebről kezdik.

hez kapják. A bizottság a következő felhívást bocsátotta ki:

Az általános részvét, mely korán elhunyt jeles művésznőket Kéler Ilonát sirjába kísérte, kötelességünk teszi, hogy bizottsággá alakulva, sirját emlékekkel jelöljük meg. A kegyelet, mely Némethi Irma és Szekelyné Unger Anna iránt sietett leróni hálaadóját, nem fog késmi most sem, midőn egy mindnyájunk által tisztelt és szeretett művésznő emlékeit kell megörökítenünk. Azt hisszük, hogy a közönségnek adunk kifejezést, midőn e téren és gyűjtő ívek bocsátása által a legmelegebben hívjuk fel adakozásra a nagy érdemű közönséget. Bizalommal fordulunk lelkes tisztelői és ismerősei nemcsak áldozatkészségéhez, hanem kételkedünk, hogy a kegyelet és részvétel díszese emlékekkel fogja megjelölni a kedvelt sirját. A bizottság nevében. Kolozsvárt, 1880. decz. 1. Br. Kemény Endre elnök, Mezey Miksa jegyző. Ezen kívül fel fog kérni a színház igazgatósága a cél elérésé végett díszeladás rendezése, s úgy február tájt a gyűjtő bizottság valószínűleg hangversenyt is fog rendezni.

— **Kéler Ilona** sirja mellé tervezett emléktű felállítására lapunkhoz beküldött adományokat elfogadjuk és nyugtázzuk.

— **Irgylésre méltó** fántáziával bszél el tisztelt lapitársunk az „Ellenzék” egy rémhistoriát. Az ének egy bazsáról szól ki a kollegium seprésének mesterségét valja életfeladatul — s kit valami brutális katonatiszt meg szurt, mire a tisztelt polgár összerogyott. Szerrep a tudósításban egy csendesítő asszonyszemély (az áldozatnak élete párja) szerepel egy határ szó: „az utolsó krajczárról” a kivenvedéses honbazaról”, „osztrák tisztiekről”, „közönséges rendszerről” s egyéb istencsapásáról. Muthogy vannak kik az e fajta hősköltőmennyeket szeretik, értjük, hogy megerőlteti magát a tisztelt colléga, de azok kedvéért, akik megelégszenek a prózával is — ha igaz — elmondjuk az esetet a miként történt. A tény ez: Debreczeni Samu seprő, ki leitta magát hazeszen, élete párja segítségével halagott ügyesfére a csendes éjszakában. Tizenegy óra volt, és éktelen sötétség. Samu polgártárs ordított s mint azt a vallatásnál szerényen beismerte, „kötöködő kedvében” volt. Az országuton haladtában a kaszánya előtt egy embert látott az uton, ki, mert sötét vala s mert ma sport is, hogy minden vétező legalább is katonatisztnak látszassék, a Samu fátolozott tekintete által katonatisztnak vélelt. — Samu polgár e helyen egyáltalában nem ismételtet mondásokat kiabált az ember után s hogy jobban hallhassa az illető, hát a fülebe kiabálta. Az ember visszafordult s e kérdéssel: „mi baja velem” egy bicsokkal feléje szurt a részeg seprőmesternek. Samu megakart ragadni az állítólagos tisztet, ki azonban futásnak eredt. Ekkor mint békítő angyal közbelépett az asszony s Samut megakadályozta abban, hogy a szaladó után menjen. — Ennyi a tény, az eddig megjegyzett vizsgálatból ennyi derült ki. Az asszony, ki, mint az konstatáltatt, józan vala, a vizsgálat rendjén azt valja, hogy ő egyáltalában nem látta, mintha az illető katoná lett volna, annyit tud csak, hogy sötét lévén, fekete vala, Samu polgártárs pedig, ki részeg volt, e kérdésre szintén adós maradt a felelettel. — Az eszköz, melylyel a seprő civil vére kiontatott, egy vasdarab — lehet olló, bicsak, dikis — de semmi esetre nincs konstatalva, hogy kard lenne. Samunak sebe pedig, mely miatt az említett hősköltőmenny szerint összerogyott vala, — de melybe a „szerecsétlen ember nem halt még ugyan meg” (így!) — egyáltalában nem is veszeljes seb. — Nem tisztelt kollégáinknak mondók el mindezeket. Ő tudja épen, mint mi, hogy Samu mester esztől jegyzőkönyvet vett fel a rendőrség, és ott ugyan nem állították az érdekeltet sem, hogy katonatiszt lett volna a bántalmazott; — ő tudja, hogy a józan asszony határozottan vallotta, miszerint az illetőnél „kard nem volt” s e szerint nem is lehetett katonatiszt; — nem érte mondtuk: a felajajgatott közönségnek mondtuk el a valót. Tőle csak azt kérjük: ugyan miért izgat? mi szükségé van rá? mi gyönyörűsége van benne?

— **Az Eötvös-alap** gyűjtő bizottsága a kolozsmezei tanítást illet körében is megalakult s hozzáfogott az alap gyarapítására szolgáló módok szabályzatának megállapításához. Az Eötvös-alap, köztudomásulag a tanítók és tanárok gyermekeinek felsőbb oktatásához és kiképzéséhez kíván segélyt nyújtania s e valóban human ézel valószínűleg teszi, hogy a minden irányban megindítandó gyűjtés a közönség szélesebb köreiben is méltó érdeklődéssel fog találkozni.

— **A dísztonászat** alkalmával (vasárnap d. u. 3 órákor) versenyző kitűnőbb tornászok megjutalmazására szívesek voltak adakozni: Mihály László orvos ur 1 frtot; Özv. Siró Victoria urnő 6 drb. ingallért; Csizsér Károlyné urnő 1 dohánytárczát; Polez Albert ur 1 tintatartót; Hunvald Lipót ur 1 papíryomót; Vécsei Sámuel ur 1 páleázát; Vogel Károly ur 1 jegyzőkönyvet; Mátyás Mihály ur 1 dohánytárczát; Macskási Sámuelné urnő 1 szivarszipkát; Kovács Jánosné urölgy 1 metszett poharat; Stark Lajosné urnő 1 szivarszipkát; Keresztessy Pál ur 1 varrott képet; Demjén László

ur 5 drb. képet; Duha Kristóf ur 1 nyakkendőt; ifj. Csiki József ur 1 nyakkendőt; 1 lámpát, 1 szappant, 1 mellőt; Gajzágó István ur 1 pár korcsolyát és 50 krt; Osapó Sándor ezég 4 tintatartót; Demeter József 1 tintatartót, 1 toll-tartót; Somlyai László ur 2 üveg likőrt; dr. Eltes Károly ur 1 frt; Váradi Mór r. k. igazgató ur 1 frtot; Varga Dániel ur 1 frtot; Benigni Sámuel ur 1 frtot; Csiki Mihály ur 50 krt; id. Lászlóczki Péter ur 40 krt; Egy valaki 50 krt; Egy valaki 30 krt; ifj. Lászlóczki Péter ur 40 krt; ifj. Lászlóczki Sámuel ur 50 krt; Lászlófi Péter ur 50 krt. Midőn az irt adományozó uraknak a jutalmazandók nevében szíves köszönetet mondok, egyszersmind továbbra is cöszönettel fogadunk el bármily értékű adományt az irt czélra. A rendező bizottság nevében Nyárádi Lajos tornatanár.

— **A kolozsvári** iparos ifjak önképző és betegsegélyző egyletében (6ter 36 szám) f. hó 5-én vasárnap délután 3 órákor felolvasás tartaték, mely alkalommal T. Tussai Gábor ur fog: „Saját küszöbünk előtt” czim alatt felolvasni, s melyre az egylet minden tagját, valamint az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az igazg. választmány.

— **A nemzeti színház** igazgatósága fölkérése folytán értesítjük Zajonghy Elemér ur hitelezőit, hogy nevezett ur Kolozsvárról hír nélkül eltávozának, neve ezen intézet tagjainak névsorából a színházi törvények értelmében kitérteltetett. A hitelezők pedig, kik a nemzeti színház pénztári hivatalánál, nevezett Zajonghy Elemér ur fizetésére több rendbeli, — összesen 700 forintnyi összeg erejéig terjedő — törvényes fizetés letiltási jogot nyertek, figyelemztetnek, hogy ebbeli igényeiket további foganatósítás végett, ezen színházi pénztári hivatalától a szabadkai színházi igazgatóság főpénztárnokához áttenni ne terhelteszenek.

— **Időjárás.** Kolozsvárt, 1880 decz. 1-én reggel 8 ó. hőmérsék 2. légnyomás 733. Déiben 12. hmérsék 34. légnyomás 738.

Hazai hírek.

— **Tompa Mihályné** Patnokon, Gümör-megyében meghalt. Derék, nemeslelkű bouleány száll vele sirba, kinek a magyar irodalom, de a nemzet is hálaival tartozott: a nemzet azért, mert ő ápolta Tompát élte utolsó éveiben, ő vizgasztalá a szenvedő költőt, és szerző meg neki azon kevés örömeit, melyek visszavonultságában, magányában még érheték; az irodalom pedig azért, mert Tompa Mihály kebelében ő gerjeszté azon érzést, mely a költő legszebb verseit sugallá. Tompának azon gyönyörű verseit is, melyekben a föltét bántódik, hogy ki fog haláluk után fiok sirjára virágokat ültetni; szintén ő hozzá volt intőve. Igenis, ő ültetett virágokat a fia sirjára, de az atyára is, és Dalmady Győző, midőn legutóbb azon a vidéken járt, igen szép versekben énekelte meg azon virágos életet, melyet az özvegy szent kegyelele a nyugodt költő sirja felett keltett. Most ő is leszalt férjéhez és gyermekeihez; mellettük fog nyugodni; együtt fogják átmádozni az örökkévalóság nagy álmát. A jó asszony hiányát kevesen fogják érezni itt a földön; talán csak három árvája fogja panaszozni elköltözését: fogadott leánykaja és a két sir.

— **Hét krajczár története.** Egy óbudai szegény gyármunkás szabadságotl tengerészkatona, annak idején 10 krajczárt fizetett katonai könyvecskéjéért, holott csak 3 krajczár lett volna a díj. Ez elszámítás évek múlva kiderült és a tengerészeti parancsnokság elküldte a felesleg 7 krt Budapest főváros tanácsához, hogy adja vissza az illető tengerésznek. A tanács határozatot hozott ez ügyben és a 7 krt a fővárosi letélhivatalban helyeztette el, a miről a katonai nyilvántartási hivatal is értesít. Ez utóbbi hivatal beidézi a hét krajczár jogos tulajdonosát, ki nem tudván mi végből czikálják, ijedve fut a hivatalba, hol aztán átadják neki a végzést, melyben az áll, hogy: szabályszerű nyugta mellett a kérdéses 7 krt felveheti a letélhivatalnál. S ez ügyben 6 ívet írtak össze a hatóságok, a szegény tartalékos pedig 30 krt költött csak a közti vaspályán, a mellett félnapjszáma is odavesztett.

— **A „Magyar Compass”** kitűntetése Mihók Sándor a jelzett és már 8 évfolyamot ért évkönyvnek szerkesztője az olasz koronarend lovagkeresztjéért nyerte el. Ez alkalommal teletmilitjük, hogy mialatt az általa szerkesztett és az összes 1879-ik évi pénzügyi adatokat magában foglaló és már f. évi június hóban megjelent VIII. évfolyam már végleg elfogyott, a bécsi német Compass még máig sem jelent meg, mely körülmény eléggé jelezi Mihók Sándor rendkívüli szorgalmát.

— **A Bésan-féle** alapítványból bat 100 frtos ösztöndíj trült meg, melyre az országban bárhol tanuló középtanodai növendékek vallaskülönbég nélkül pályázhatnak. A pályázatok 1881. jan. 15-ig adandók be s szegénységi, a megfelelő iskolai évről szóló bizonyítvány csatolandó. A folyamodványokat az illető iskolák előjáróiból kell benyújtani, honnan azok Rudnyánszky ügyvédhez, az alap kezelőjéhez Budapestre küldetnek fel. Ugyanezen alapítványból 12, egyenként 100 frtos ösztöndíj áll rendelkezésre tanító- és tanítónő-képezdei növendékek

számára. Pályázhatnak tanító- és tanítónő-képezdei jó jegyeketűl növendékek vallás és nemzetiségkülönbőség nélkül — a képezdei igazgatótanács utján Rudnyánszky gondnoknál dec. 20. ig.

— **A magyar gyorsíró egyesület** szombaton a képviselőház helyiségében közgyűlést tartott, melyen a tagok nagy számmal jelentek meg. Az elnök jelentésében kiemeli, hogy az egyesület által terjesztett gyorsírásnak jelenleg már 95 okleveles tanára van, továbbá jelenti 16 új tagnak az egyesületbe való belépését. Bódogh János szegedi távirásztati hivatalnokot a gyorsírás terjesztése körül évek óta kifejtett rendkívüli buzgalmaért az egyesület arany tollal tüntette ki. Végül Markovits Iván egy szakbeli előadást tartott, mely élénk eszmecsere tárgyat képezte.

— **A közbiztonság Aradban.** A „P. N.”-ban a következők rendkívül sötét képet olvassuk az aradvideki állapotokról: Az embereket népes községek közepén fényes nappal, százak szemeláltára ülik agyon. A lábas jószágot, a gazdasági állatokat nyakrafőre adják el tulajdonosaik, mert nem tudják a perczet, melyben erőszakkal is elhajtják. Ily esetek havonként száz száma fordulnak elő. Az utas mindig el lehet készülni, hogy még nappal is megtámadtatik, különösen ha vásárra megy, vagy onnan jön, a mint ez az utóbbi csermői és csilli vásárok alkalmával történt. De még házaink sem nyujtanak biztos menedéket. És ezen állapot annál tűrhetlenebb, mert mindezen büntényeket nem künnálló betyárok követik el, hanem a faluban lakó egyének. A kladvai erdőben hét fegyveres egyén a községi kanász őrzete alatt levő nyájból hét sertést lőtt le s husát elvitte; a paulisi jegyzőnek egy pár kész kövér sertését a község háza udvarából vitték el; a kisindai uradalmi erdésznek 29 drb koczáját hajtották el; de föltette hosszúra terjedne, ha mind elő akarnánk sorolni. És ezen baj ellen nincs orvoslás, a közigazgatás a bíróságok eljárását kárhooztatja, a bíróságok a közigazgatás megbízhatlanságában találják a hibát — holott egyik ép oly rossz, mint a másik. A megye már több ízben folyamodott statáriumért, azonban innen bírói körükből mindig azon vélemény terjesztett föl, hogy arra nincs szükség; s így marad minden a régi ben és az embereket tovább is verik agyon és teszik vagyonukat tönkre.

Vegyes hírek.

— **A József császár ünnepét** tegnap folytatták Bécsben. Délélt a császár lovagszobra elé számtalan koszorút raktak le. 11 óra előtt megjelentek a téren a tanulók s borostyánkőszorut téve az emlékre, elénekeltek ott egy deák dalt (Gaudemus igitur). Fél 12 órákor a birodalmi képviselők szabadulv és haladó pártjának küldöttsége jelent meg s tett koszorút a szobor talpazatára, s Sturm képviselő rövid beszédet tartott az egybegyűltökhöz. A téren roppant tolongás uralkodott s a rendet csak nagy erőfeszítéssel lehetett fentartani. Az egyetemen nagy közönség jelenlétében ülték meg az ünnepet. Lustkandl ismert osztrák cenzurista beszédet mondott József császárról és működéséről, a jelenlevők persze zajos tetszéssel fogadták. — Ausztria vidéki városaiban szintén nagy ünnepélyességekkel ülik meg József császár emlékét.

— **Garfield tábornok.** Swain őrnagy, Garfield tábornok magán titkára, néhány érdekes apróságot beszél el az amerikai Unio ujjon választott elnökének családi életéből. Garfield 10—12 óra közt fekszik le, 7—8 óra körül kel föl s 8 órákor reggelizik. Két gyorsíró foglalkoztat s minden este ebéd után alaposan átnezi a nevezetesebb hírlapokat. Csak egy autokrata van a házában, s ez a tábornok anyja. A családnak egész külön módszere van az étkezés közben való mulatság megszerzésére. Nem régen — írja Swain őrnagy — egy kis könyv jött a kezünkbe ezzel a czimmel: „Három ezer angol szó, melyet rendszerint helytelenül ejtenek ki.” Azóta a munka állandó asztaltársunk lett. Egyik vagy másik kezébe veszi a könyvet, és ebéltöz egy szót. Most sorra megpróbálják a szót helyesen kiejteni, míg valaki a feladatot meg nem oldja. A kinek még kommentárokhöz van kedve, az rákérzi, s helylyel közzel ez az „exercitium” oly érdekes lesz, hogy az evés árny egy elröpl, mintha csak néhány percz lett volna. Semmi különbséget nem tesz, alacsony vagy magas rangnak, katonák vagy szenátorok-e a látogatók. Az exercitiumokban mindenki részt vehet, ha kedve tartja, a többiek pedig elhetnek és hallgatnak.

— **Papírház** is van kiállítva jelenleg a sidney világkiállításon. Egy emeletes épület teljesen felszerelve. A falak ugyan fából vannak, de papírral (carton pierre) bevonva s kitöltve, az így felkészített külön rész arabeszkokkal s statkatur utánzásokkal igen szépen van díszítve s kellően festve. Az ajtók, ablakramák s más részek hasonlóan papírból vannak, ugyszintén az összes burtozat le a csizmahuzóig s lámpáig; még a kemencék is kandalló is papírból vannak, sőt az ágyburtozat s női ruhák is. E nevezetes épületben már több bankettet tartottak s ezeken az asztalok, edények, tálak, villák, egy szóval minden papírból volt készítve. A lapok nem írják, hogy e házat lehet-e biztosítani?

— **Amerikai** petroleum keresők Ungmeryében. A földmívelési minister egy amerikai társaságnak egy évre szóló kutatási engedélyt adott azon czélból, hogy az ungmegyei Szlavna község határában petroleum-források után rendszeres kutatásokat végezteszen. Ezen engedélyt folytán Mr. Dale Ferenéz amerikai polgár két társával Szlavnára érkezett s a kutatásokat ott tényleg megkezdette. A kutatások körülbelül 6—8 hónapot fognak igénybe venni.

— **Garibaldi angolja.** A napokban halt meg Peard ezredes, egy különczkű ember, a ki Garibaldi sziciliasi expedíciójában részt vett s a „Garibaldi angolja” néven volt ismeretes Olasz- és Angolországban. Ez alkalmából Dumas Sándor megemlékezik róla. Milanóban ismerkedett meg vele, a hol az ő, Türr tábornok. és gróf Teleki társaságában ebédelt. Mikor asztalhoz akartak ülni, a szolgáló jelentette Telekinek, hogy „az angol megérkezett.” Teleki a hírek nagyon megörült. Dumas kérdezte Telekitől, hogy miért örült egy meg az angolnak? Teleki aztán megmagyarázta neki, hogy mily eredeti egy ember az. Egy nap roppant furesa öltözetben beállított Garibaldihoz, kérvén a tábornokot: engedné meg neki, hogy alatta részt vegyen a csatákban. Kikötötte azonban, hogy ő meg akarja tartani öltözetét, a vadászok sorában akar kitűznie s hogy saját szakállára akar kitűznie. Másnap volt a varási csata. A tirailleurok jókor előre mentek, de akárk hogy siettek, nem bírták sir John Peardot megelőzni, a ki már esetpatéozott. Sir John, a mint kijelenté, adat tüzent Ausztriának s verekedett a maga szakállára, hanem egyuttal a maga módja ezert is. Nagy nyugalommal cizeltöz és lőtt, akkor letámasztotta fegyverét a lábához, elövette a binokliját, feltette az orrára s vizsgálta, hogy milyen eredménye volt a lövésének? s a szoriat a mint meg volt, vagy nem volt megelégedve, intett a fejével. Ujra töltött, lőtt, elövette a binoklit stb. Mikor az ellenség megszaladt, sir John hozzá látott azoknak a kikereséséhez, a kiket ő lelőtt, s a kiket mindig meg is jegyzett magának, mint a körvadász, a hajtásban a maga előtt nyult. Összeszedve halottait és sebesültjeit s egy rakásra rakva azokat, folytatta az osztrákok kergetését, a mi neki az ő hosszú lábainál fogva nem esett nagy nehezére. Garibaldi aztán nem is hagyta ezt szó nélkül: „Sir John, üdvözlöm önt; ön derék ember.” „Tudom”, — felelte az, „Sőt több: ön az én barátom.” „No ezt már nem tudtam; örülök rajta. . . de mi az az ördögös osztrák katonaköltői a szememet.” Fogta a puskáját, cizeltöz s ellenfelet mellen lötte. Aztán elövette megint binokliját és megvizsgálta leterített ellenfelet, a tábornok felé fordult: „jó napot tábornok ur — szolt, kezét nyujtva Garibaldinak. — jól érzi ön magát? „Ezóta Sir John Williams Peardot csak a Garibaldi angoljának hitták.

— **Bősség.** Ontenientében, Spanyolországban él egy 84 esztendőss asszony, ki 22 éves korában ment férjhez, s kilencz gyermeke született. Egyik fiának ismét 3, a másodiknak 12, a harmadiknak 3, a negyediknek 4, az ötödiknek és hatodiknak 8, a hetediknek 5, a nyolcz és kilenczediknek 4—4 gyermeke született. Összesen tehát 66 unokája volt. Ezeknek összesen 81 gyermekük van, a dedányó tehát 158 utódban gyönyörködhetik. Az öreg asszony teljesen egészséges.

— **A melbournei világkiállítás.** A melbournei világkiállítást mult október hó 1-én nyitották meg; a kiállítási palota méltán sorakozhatik az e nemű építmények mellé. Nagyságáról fogalmat alkothat az, hogy míg az 1851. londoni világitási palota 19, az 1862. 23, a bécsi 19, a philadelphiai 21 és fél, a sydneyi 11 acrot foglalt el, a melbournei jelenleg 30 at. Az első londoni kiállítási palotának belső térfogata 770,700 láb, a melbournei pedig 1,200 ezer láb. S e roppant területen mintegy 40 millió forintot képviselő vagyon van felhalmozva. A kiállítást megnyitó körmenet ideje alatt másfélszázazerre teszik az utczai közönség számát. A megnyitást követő napon 15,108 ember látogatta meg a kiállítást, ezek közül azonban csak 8511-nek kellett bementi díjat fizetni. Ugyanezen este 9 órákor a kikötőben levő valamennyi hajó felhuzta vitorláit, lobogót, s kék lámpákat gyújtott meg. E festői látványt mintegy 40,000 ember nézte. A látványosság után a kormányzó a különféle nemzetbeli biztosoknak hivatalos vacsorát adott.

KOZGAZDASÁG.

Telephon a mezőgazdaság szolgálatában. A „Magy. Föld”-ben következő indítványt olvasunk. Hazánkban számos oly nagy birtok van, melyek több ezer holdra menő kiterjedésben összefüggő egészet képeznek, s melyeken az egyes külön gazdasági tiszték által kezelt kertületek vagy majorka egy, a központon tartózkodó tisztát által igazgattatnak. Mindenki tudja, hogy ily uradalmakban a jelentések elkészítése és beiktatása a központba, valamint innét a rendelkezések kiadása, mennyi időt és munkát vesz igénybe. Ezt a munkát gyorsabban és valószínűleg olcsóbban is lehetne végezni oly módon, ha a központ és az egyes kertületek között egy telephon-hálózat állítatnék fel, s meghatározott

nék a nap folyamában bizonyos idő, a melyben az érintkezés ennek segélyével történni fog. Ajánljuk nagybirtokosaink figyelmébe a dolgot. Tegyenek egyelőre csak egy vagy két összeköttetéssel kísérletet, mely nem kerül sokba és a csekély kiadás bőven megtérül azáltal, ha a dolog praktikusnak bizonyul, a mint hisszük is, hogy bizonyulni fog. Mint értesültünk, az alföld egyik nagyobb uradalmának igazgatója jelenleg készült az igazgatása alatt álló birtokon meghonosítani a telephont, s az eredményről majd annak idején részletesen fogjuk értesíteni olvasóinkat.

— **Száritott burgonya.** A burgonya conserválásának egy módját találták fel Californiában és alkalmaznak, a mely által lehetségesé válik, a burgonyát éveken át eredeti frissességében és jó ízében megtartani. A burgonya conserválásának e módja abban áll, hogy a gumókat előbb megszáritják, aztán egy külön e czélra szerkesztett géppel összesajtolják. Mint egy amerikai lapból értesültünk, San-Franciscoból már 20 tonna ilyburgonyát szállítottak Liverpoolba, s azt oly áron adták el, hogy egy zsák nyers burgonyából nyert száritott burgonya körülbelül három dollárral lett megfizetve. Az áru olyan kelendő Angolországban, hogy hír szerint californiai tőkepezés szándékozik ez új iparágat felkarolni, sőt túrsulatok is vannak már alakulóban e czélra. Elgondolható, mennyire fogják a hasonló vállalatok Amerika ezen részének burgonyatermelését emelni, s ennek jóvedelmességét fokozni. Ma-holnap attól kell tartanunk, hogy még a krumplikat is visszaszorítja az amerikai termés, s hogy Európában is aszalt amerikai krumplifognak fogyasztani.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Béret 48. szám

Kolozsvárt, csütörtökön 1880. december 2.

Boccaccio.

3 felv. Szövegét írták: Zell F. és Genő Rikhard. Zenéjét: Supp Ferenéz. (Rendező: Szentgyörgyi.)

Kezdete este 7 órákor, vége 10-kor.

A budapesti ártózsde hivatalos árjegyzetei

1880. év nov. hó 29.

	Minőségű súly Hectoliterenként	Ára 100 klgv.-nak
Búza:	klgr.	frt. kr. frt. kr.
Bánsági	72 8—74 6	
„	76 4—78 3	
Tiszavidéki	72 8—74 6	
„	76 4—78 3	12 45 12 80
Pestvidéki	72 8—74 6	
„	76 4—78 3	12 25 12 45
Fehérmezei	72 8—74 6	
„	76 4—78 3	12 45 12 80
Bácskai	72 8—74 6	
„	76 4—78 3	9 40 9 65
Rozsa:		
Magyar	70 —72	9 50 9 80
Arpa:		
Takarmány	60 62	30 40 6 40
Maláta	82 53 7	7 10 9 20
Zab:		
Magyar	36 4—40 1	85 6 15
Tengeri:		
Bécségi		8 30 5 50
Márami		5 20 5 40
Repeze:		
Kaposza		— — — —
Bécségi		
Kölsz:		
Magyar		5 75 0 —
Szokvány:		
Buza tavaszra szállítandó	—74 7	12 30 12 32
Buza szompt.—Ok- tóbr. szállítandó		— — — —
Rozsa tavaszra szállít. Tengeri Máj.—Jún. szállítandó	69 2—	— — — —
Repeze kaposza Aug.—Szept. szállítandó		6 22 6 27
Repeze bécségi		35 36

HIVATALOS ARFOLYAMOK

a budapesti áru- és őrtek-tőzsden

1880. nov. 27.

Magyar aranyáradáék	107 70
Magyar vasuti kölcsön	123 75
Magyar kel. vas. államköt., I. kibocsátás	81 —
Magyar kel. vas. államköt., II. kibocsátás	97 —
Magyar kel. vas. államköt., III. kibocsátás	84 —
Magyar földterhermentesítési kötvény	97 —
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	96 —
Temes-bánati földterhermentési kötvény	95 —
Temes-bánati földterherm. kötv. záradékkal	94 —
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	94 —
Hovráth-szalon földterhermentesítési kötv.	109 —
Magyar szőlődezsna váltási kötvény	— —
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	72 42

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

NYILTTER.*)

Potom árban eladó

Patak-utca 6-ik sz. alatt.

- 1 új divatu zöld selyem ripszel bevont diván.
- 4 drb Kis fotel.
- 2 „ Nagyobb fotel.
- 2 „ Nagy aranyos rámaju olajos kép.
- 1 „ Nagy aranyos rámaju fali tükör, miud új állapotba.

*) E rovat alatt megjelenő czikkeért semmi felelőseget sem vállal. Szerk

